

Artur Pliszko

CHRONIONE I RZADKIE ROŚLINY NACZYNIOWE W WYROBISKU PO EKSPLOATACJI PIASKU I ŻWIRU NA OBRZEŻACH MIASTA SUWAŁKI

Protected and rare vascular plants in a pit after exploitation of sand and gravel deposits on the outskirts of the town of Suwałki

ABSTRAKT: Praca przedstawia krótką charakterystykę czterech gatunków roślin naczyniowych podlegających ochronie ścisłej w Polsce (*Dactylorhiza incarnata*, *Epipactis palustris*, *Equisetum variegatum* i *Liparis loeselii*), które znaleziono w 2012 roku w wyrobisku po eksploatacji piasku i żwiru na obrzeżach miasta Suwałki. Obfite występowanie *Equisetum variegatum* w Suwałkach jest szczególnie cenne dla flory regionu.

SŁOWA KLUCZOWE: rośliny naczyniowe, gatunki chronione, wyrobiska piasku i żwiru, Suwalszczyzna

ABSTRACT: The paper presents a brief characteristic of four vascular plant species under strict protection in Poland (*Dactylorhiza incarnata*, *Epipactis palustris*, *Equisetum variegatum* and *Liparis loeselii*) which were found in 2012 in a pit after exploitation of sand and gravel deposits on the outskirts of the town of Suwałki. Abundant occurrence of *Equisetum variegatum* in the town of Suwałki is particularly valuable for the flora of region.

KEY WORDS: vascular plants, protected species, sand and gravel pits, Suwałki Region

Wstęp

Zasiedlanie wyrobisk po eksploatacji złóż piasku i żwiru przez rodzime gatunki roślin naczyniowych jest interesującym przykładem synantropizacji, zwłaszcza gdy dotyczy gatunków rzadkich, zagrożonych i podlegających ochronie prawnej. W Polsce proces ten został dobrze udokumentowany na obszarach zurbanizowanych (Czyłok 1997, Bzdon i Ciosek 2006, Czyłok et al. 2008, Błońska 2010). Nieużytkowane wyrobiska kruszywa mineralnego podlegają

procesowi sukcesji wtórnej, w wyniku której rozwijają się różne zbiorowiska roślinne, mające we wczesnych fazach charakter pionierski (Czyłok 1997). Głębokie wyrobiska piasku i żwiru sprzyjają gromadzeniu wód przypowierzchniowych, co umożliwia rozwój roślinom wilgociolubnym.

W sierpniu 2012 roku na dnie kilkunastotowego wyrobiska po eksploatacji piasku i żwiru byłej Żwirowni PKP w Suwałkach (północno-wschodnia Polska) znaleziono cztery chronione gatunki roślin naczyniowych. Wyrobisko położone jest w północno-